

gjøres gjældende, naar Præsten staaer imod Menigheden, og der kan forløbe flere Aar, forinden et Spørgsmaal af saa stor Vigtighed kan blive afgjort, og der kan vist neppe være Tvivl om, at i sidste Instant, som der i Udkastet er bestemt at kunne recurreres til, Ministeriets Afgjørelse vil gaae Præsten imod; thi det er ikke antageligt, at Ministeriet skulde villemødsfætte sig, at Menigheden kom i Besiddelse af en Rettighed, som Ministeriet ved selve denne Lov har søgt at give den. Udvalget har troet, at der kunde raades Bod paa de Ulemper, der her have vilst sig, ved at foreslaae, at gjentager Menigheden sit Ansøgning i saa Henseende, da andrages Sagen for Biskoppen, som har at søge Entighed tilveiebragt ved sin Mægling. Men jeg er virkelig ikke istand til at indse, hvorledes denne Mægling skulde kunne iværksættes; den maatte da stee enten skriftlig eller mundtlig, men jeg indseer ikke, hvorledes Biskoppen enten skriftlig eller mundtlig skulde kunne komme til at mægle imellem Menighed og Præst, hvorledes han skulde være istand til derefter at faae Sagen udjævnet og en endelig Afgjørelse tilendebragt; dersom begge blive ved deres Mening, saa bliver der jo ingen Ende paa Sagen, men det vilde der dog, naar der efter Udkastet kunde recurreres til Ministeriet. Men hvad der for mig er afgjørende, er, at her er Spørgsmaal om en lovbestemt Ret, og om man end kan indrømme, at man ikke behøver at være saa nøieregnende, saalænge man befinder sig paa de velvillige Stemningers Gebeet og naar Hensyn kan tages til det patriarcaliske Forhold, der bør finde Sted mellem Præst og Menighed, bliver Spørgsmaalet et ganske andet, naar der handles om den strenge Ret, og dette Spørgsmaal kan komme frem under visse Omstændigheder, og hvor der, som her forudsættes, er Dissents, der er Tilfældet tilstede; men under saadanne Omstændigheder vilde det formeentlig være aldeles urigtigt, at det skulde berøve paa en enkelt Mand at forholde den Anden, end siige et talrigt Samfund, en lovbestemt Ret. Det vil altsaa efter min Mening være rigtigt at overlade Spørgsmaalet om Oprettelsen eller Ikke-Oprettelsen af et Menighedsraad alene til Menighedens Afgjørelse, hvoraf Præsten jo ogsaa er en Deel,

saa at en Forsamling af Menigheden alene skulde kunne bestemme, om et saadant Raad skulde oprettes eller ikke, og dette kan opnaaes, naar 1ste Affinit af § 2 gaaer ud; og jeg skal altsaa tillade mig at opfordre det ærede Thing til at stemme imod den 1ste Afdeling af Paragraphen. Dersom det nu skulde ansees hensigtsmæssigt, at Menighedsraads Oprettelse overlodes til Menigheden alene, saa vilde det deraf være en Følge, at denne Bestemmelse heller ikke turde lægges i Hænderne paa et allerede efter Circulæret af 1856 bestaaende Menighedsraad. Disse Menighedsraad kunne nemlig egentlig sagt ikke siges at repræsentere Menigheden, de ere alle uden Undtagelse, saavidt jeg veed, valgte af Præsten, og at lægge Afgjørelsen i disse Menighedsraads Hænder vilde altsaa være paa en Maade at vende tilbage til Bestemmelsen om at lægge den i Præstens Hænder. Naar jeg saaledes anseer det rigtigt, at Afgjørelsen skal ligge hos Menigheden, vil deraf følge med Nødvendighed en Forkastelse af § 3, som indeholder Bestemmelser om de allerede bestaaende Menighedsraads Indflydelse i saa Henseende; og dertil skal jeg tillade mig at opfordre det ærede Thing.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Jeg kan ikke have Noget at erindre med Hensyn til det første Endringsforslag. Derimod kan jeg ikke nægte, at jeg har særdeles stor Betænkelse ved det Forslag, der er stillet under Nr. 2. Man lægger det i Præstens Haand, om der skal oprettes Menighedsraad eller ikke; man lægger hele Afgjørelsen deraf i hans Haand; men dette troer jeg strider i den Grad imod den ønskelige Ordning af Forholdene, at jeg ikke seer, at man paa nogen Maade kan gaae ind derpaa. Det er at give Præsten en Myndighed ligeoverfor Menigheden med Hensyn til Spørgsmaalet om Menighedsraads Oprettelse, som paa ingen Maade kan eller bør tilkomme ham. Det er en Forneegtelse af de Grundsætninger, man bør gjøre gjældende ved Ordningen af Kirkens Forhold, og jeg vilde derfor have en overordentlig stor Betænkelse ved paa det første Skridt til denne Ordning at vedkende mig en saadant Grundsætning. Det vilde være